

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ISLAMSKA SKUPNOST V REPUBLIKI SLOVENIJI
URAD MUFTIJA

Št. NG-M-279-2010

Datum: 16. november 2010

10. zu-l-hidždže 1431 P.H.

KURBAN BAJRAMSKA HUTBA-PORUKA MUFTIJE DR. NEDŽADA GRABUSA (2010/1431. h.g.)

Poštovana braćo i sestre,

Hadži ili kurban-bajram je muslimanski blagdan u kojem su naše misli i srca usmjereni ka najsvetijem mjestu na zemlji, Kabi u Mekki. Hadž je peti šart ili stup na kojem je zasnovana vjera islam. Hadž predstavlja krunu vjernikovog duhovnog rasta. Prema našem vjerovanju, prvi čovjek Adem, a.s., i njegova žena hazreti Hava nakon progonstva iz Dženneta, četrdeset dana su lutali zemljom, a onda su se susreli na Arefatu, visoravni spoznaje na kojoj hadžije borave 9. dan 12. muslimanskog mjeseca zul-hidždžeta, tačnije na brdu milosti – džebelur-rahme. Zato je u našem vjerovanju odlazak na Arefat podsjećanje na čitavu genealogiju ljudskoga roda i duhovnu hijerarhiju koja je u fizičkom smislu počela s poslanikom Ademom, a.s., a u duhovnom okončala sa Muhammedom, a.s. Ljudska civilizacija ne može opstati bez zakona i morala. Uvjeti života na zemlji se mijenjaju i poboljšavaju s tehničko-tehnološkim napretkom. Kako god brinemo o našem fizičkom zdravlju i razvijamo kulturu života koja će nam omogućiti da ugodnije i zdravije živimo tako isto moramo njegovati i razvijati i naš duhovni život kako bismo imali puniji smisao života na ovome svijetu.

Šta nas uči obred hadža?

Svaka religija ima svoja sveta mjesta. Za muslimane su haremi u Mekki, Medini i Qudsu ili Jerusalimu sveta mjesta. Ka'ba u Mekki je prvi hram podignut iz ljudske potrebe da obožava Jednoga Boga.

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ

„Prvi hram sagrađen za ljude jest onaj u Mekki, blagoslovljen je on i putokaz svjetovima.“

فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ

مَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ

ISLAMSKA SKUPNOST V REPUBLIKI SLOVENIJI, URAD MUFTIJA

Grablovičeva ul. 14, p.p. 2725, 1001 Ljubljana, Slovenija, Tel.: +386 (1) 2313625, e-naslov: mufti@islamska-skupnost.si
www.islamska-skupnost.si

„U njemu su znamenja očevidna – mjesto na kojem je stajao Ibrahim. I onaj ko uđe u nj treba da bude siguran. Hodočastiti Hram dužan je, Allaha radi, svaki onaj koji je u mogućnosti; a onaj ko neće da vjeruje – pa, zaista, Allah nije ovisan ni o kome.“ (Ali Imran, 96 – 97)

Kaba je muslimanska kibla. Kada god obavljamo namaz svoje lice okrenemo prema Hramu Svetome – el-mesdžidu'l-Haramu. To je duhovno središte svih muslimana. Kabu su sagradili Ibrahim, a.s., i njegov sin Ismail, a.s. Uzvišeni Allah kaže:

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ
مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

„I kad su Ibrahim i Ismail dizali temelje Hramu, govorili su: „O naš Gospodaru! Primi ovo od nas! Ti, zbilja sve čuješ i sve znaš!“ (El-Bekare, 127)

U tumačenjima Kur'ana često se naglašava kako je dova koju su učili Ibrahim i Ismail, a.s., primljena. Mekka je naselje koje leži u pustinji, pa ipak se tu razvio grad i postao jedno od najvažnijih mjesta u svijetu. Kaba u Mekki je, dakle, samo središte islamske duhovnosti. Harem Kabe je mjesto u kojem nema nikave razlike među ljudima. Zamislimo samo činjenicu da su već 632. godine, u Haremu zajedno tavafili, kružili oko Kabe i obrede obavljali ljudi svih boja kože. Islam je tako snažno naglašavao kako nema nikakve razlike među ljudima bez obzira na njihovo rasno porijeklo. Čak i u suvremenoj civilizaciji ljudi često imaju problema i poteškoća zbog svoje boje kože, što je nedopustivo. Bog je stvorio sve ljude. Zato je poruka Muhammeda, a.s., sa Oprosnog hadža potpuno jasna: „Nema nikakve prednosti Arap nad nearapom kao ni nearap nad Arapom. Svi ste potomci Ademovi, a Adem je stvoren od zemlje.“ Time je poručeno da svi ljudi imaju ista prava i da niko ne može imati prednost nad drugim zaradi svog porijekla. Hadžska odjeća, bijeli ihrami, simbolizira čistotu i jednakost svih ljudi pred Bogom. Važna je fizička čistoća tijela, ali je isto tako važna duhovna čistota, čuvanje od grijeha. Zato je tavaf, kruženje oko Ka'be podsjećanje na ibadet kruženja meleka oko nebeske Ka'be - Bejtu-l-ma'mura. Meleki su bića čista od grijeha. Hodočasnik se nastoji tavafeći oko Kabe očistiti od grijeha i približiti melekutskoj prirodi. Zato hadž i jeste kruna ibadeta: Muhammed, a.s., je rekao:

„Ko obavi hadž samo u ime Allaha i ne bude u vrijeme hadža učinio nijedan grijeh, vratit će se kući čist od grijeha, kao na dan kada ga je majka rodila.“ (Men hadždže lillahi, fe lem jerfus, ve lem jefsuk, redžea kejevmi veledthu ummuhu). (Buhari)

Naš ahlak, ili etika, uči nas da svakom čovjeku činimo dobro, da se čuvamo grijeha malih i velikih, da se čuvamo ogovaranja drugih ljudi, da se čuvamo prenošenja tuđih riječi, da govorimo istinu i da se čuvamo neistine, da na halal – dozvoljen način zarađujemo sredstva za život i porodicu, da ne smijemo drugim ljudima nanositi ni materijalnu ni moralnu štetu. To je dakle ideal kojemu moramo težiti. Pretpostavlja se da je hadžija takva osoba. Ako nije tako onda je odlazak u Mekku bio samo turističko putovanje. Hadžije su uvijek bili primjer u svome džematu i čuvali ugled i mjeru vjernika. Zato draga braćo, posebno hadžije, čuvajmo ugled hadža i naše vjere.

Kurban-bajram nas podsjeća na kur'ansko kazivanje o Habilu i Kabilu, o Ibrahimu i njegovom sinu Ismailu, a.s. Kabil je ubio brata Habila. To je upozorenje svakom čovjeku da mora očuvati prisebnost i strpljenje, jer loše djelo i negativnost učinjena u afektu ili u trenutku ljutnje čovjeka prati dok je živ. Zato je Muhammed, a.s., savjetovao ljudima da se abdeste kad su u takvom stanju, jer voda gasi vatru, odnosno izgovaranje Allahovog, dž.š., imena i učenje dova, te pranje vodom smiruje čovjeka. Primjer Ibrahima i Ismaila, a.s., daju snažnu poruku da je ljudski život Allahov dar, i niko ne smije niti ima pravo na *bigajri hakk* naštetiti drugom čovjeku. Žrtva kurbanda je namijenjena da se pomogne ljudima, posebno sirotinji i da se pokaže otvorenost prema komšijama i ljubav prema svojoj obitelji. Za kurban je važan takvaluk. Do Uzvišenog Boga će doći samo naš takvaluk, svijest o vjeri u Uzvišenog Boga.

لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومَهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَىٰ مِنْكُمْ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ

„Do Allah neće doprijeti meso njihovo i krv njihova, ali će mu stići iskreno učinjena dobra djela vaša; tako vam ih je potčinio da biste Allaha veličali zato što vas je uputio. I obraduj one koji dobra djela čine! (El-Hadždž, 37)

U suri El-Kevser Uzvišeni Allah nas uči:

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ

„Mi smo ti veliko dobro dali! Klanjaj i moli se svome Gospodaru, i trudi se na Njegovom putu, kurban prinesi. Zbilja onaj koji Tebe mrzi ostat će bez spomena.“ (El-Kevser, 1-3)

Danas je znatno veći izazov negoli ranije ostati dosljedan vjernik i sačuvati mjeru i u životu i u vjeri. U modernom svijetu često dolazi do degradacije svih vrijednosti pa i same religioznosti. Posebno je taj

izazov za muslimane na Zapadu. Muslimani na Zapadu nemaju osposobljenu ulemu koja je kadra nositi se sa izazovima. Naravno, nema još uvijek nijednog muslimanskog učilišta niti obrazovne institucije na Zapadu koja bi mogla dati smjernice za niz pitanja s kojima se suočavaju muslimani u modernom dobu. Zato je naša vjera često predmet manipulacije desničarskih populističkih kvazi-političara, ali i neobrazovanih pojedinaca muslimana koji svojim nepoznavanjem osnovnih postulata na kojima se temelji islamsko učenje izazivaju negativne reakcije javnosti u mnogim zemljama u Europi. Toj vrsti nesnalaženja i manipulacije često doprinose i vlasti koje svjesno ili nesvjesno ne žele riješiti pitanja koja su važna za značajan broj građana. Svjedoci smo takvih problema i u Sloveniji. U Sloveniji postoje sve pretpostavke da se pitanje muslimana riješi na način na koji bi mnoge europske zemlje mogle pozavidjeti. Preko 99% muslimana u Sloveniji pripada tradicionalnom obrascu primjene islama koji je svoju formu potpuno integrirao u europski kontekst. Nadamo se da će vlast imati dovoljno mudrosti da prepozna tu komparativnu prednost te da se neće upuštati u eksperimente od kojih sigurno neće biti koristi, a bit će mnogo štete. Muslimani su uvijek razvijali pluralizam i tumačenja islama i njegove primjene. Najveći problem muslimana na Zapadu i sigurno jedan od najvećih problema koji iz tog proizlazi za širu društvenu zajednicu jesu samozvani „glasnogovornici“ i tumači islama koji od naše religije prave „plemensku“ i „zaostalu“ religiju. Jasno i glasno kažemo, mi smo odgovorni kada je posrijedi tumačenje islama samo za uposlenike u Islamskoj zajednici u Republici Sloveniji. Mi nismo odgovorni i ograđujemo se od svih pojedinaca i društava koja nisu integrirana u sustav Islamske zajednice. Ovo je novi kontekst u kojem živimo i svi zajedno moramo biti odgovorniji ali i oprezniji u svome djelovanju u domenu islamskih pitanja. Danas je islam za mnoge medijske kuće, institute, političare, konvertite, osobe koje do jučer nisu imale nikakav ni porodični ni individualni islamski odgoj, a preko noći su postali po svome izgledu prepoznatljivi muslimani, postao vrsta robe koja se dobro prodaje, senzacija koja zanima javnost, eto zašto se stalno govori o islamu. Mi koji duboko vjerujemo u načela islama, njegovu pravičnost, tolerantnost, humanost, nastojimo tiho i bez velike „galame“ živjeti islam i njegovati ljubav prema Bogu, roditeljima, susjedima i široj društvenoj zajednici. Nas su učili i mi učimo svoju djecu da je ljudski život svetinja, da je tuđa imovina svetinja, da je jedino ispravna ona vjera koju čovjek njeguje i primjenjuje bez prisile. Kur'an je jasno rekao: „**Nema prisile u vjeru.**“ Čovjek samo jednom živi na dunjaluku zato ga mora iskoristiti na najbolji način, jer je „dunjaluk njiva Ahireta“.

Draga braćo,

IZ-a u Republici Sloveniji nastoji osigurati potrebne infrastrukturne, programske i kadrovske uvjete da se sadržaji koje organiziramo mogu odvijati bez većih poteškoća. Iskreno se zahvaljujemo svima vama

koji podržavate naše programe i molimo Uzvišenog Allaha da vas zato nagradi. Bajrami su prilika da posjetimo svoje najbliže, posebno roditelje i bližu rodbinu.

Želimo vam hairli mubarek Hadži-bajram.

***EID MUBAREK. BAJRAM ŠERIF MUBAREK OLSUN! ME FAT
BAJRAMI! BAHTALO BAJRAMI! VESEL IN SREČEN BAJRAM!***

Predsjednik Mešihata IZ-e u Sloveniji

Dr. Nedžad Grabus, muftija